

[Morten Lango.]

nuftig, og det kunne måske begrænse efterspørgslen en lille smule efter denne meget dyre vare. Foreløbig er det jo sådan, at staten tager en betydelig del af de højtuddannede og de uddannede i det hele taget, men industrien tager jo sin part. Det kunne godt ske, at en stykkevis betaling dér ville være en rimelighed, og det ville jo skaffe nogle af de penge, som ministeren nu har så svært ved at finde. I det hele taget: lidt nytænkning.

Og så en enkelt bemærkning til. Af en eller anden grund er det sådan med ydelserne fra ungdommens uddannelsesfond, at de i modsætning til alle andre af de talrige ydelser, det offentlige udbetaler, er genstand for den slags bemærkninger, man i tyverne hørte fra de mest reaktionære grupper om udbetaling af socialhjælp, og hvad der ellers var, med sigtelser mod dem, der modtog den. Den slags har vi for disse øvrige ydelser ikke hørt i mange herrens år, og det er godt det samme, men for ungdommens uddannelsesfond kan denne almindelige mistænkeliggørelse af hele modtagergruppen stadig væk accepteres. Dette er helt uacceptabelt, og det bliver ikke bedre, hvis det bliver gjort med navns nævnelse, hvilket er uhørt i denne folketingsssal, over for folk, der ikke kan forsvare sig fra denne talerstol.

Kjær Rasmussen: Jeg er helt enig med hr. Morten Lange i de sidste betragtninger.

Nu kunne det jo være fristende at tale en hel masse om, hvad de forskellige partier skriver, og hvad de forskellige partier siger om, hvad man har sagt ved denne lejlighed, og om, hvad man har skrevet i sine forskellige partiprogrammer. Det skal jeg ikke gøre, men jeg har set dem igennem, og det, der går igen i det ene efter det andet, er jo, at man skriver, at ingen må afholdes fra at gennemgå en uddannelse af økonomiske grunde, og det er vel nok en af årsagerne til, at man sådan ligesom er smuttet lidt uden om at diskutere vores forslag her i dag. Det kunne blive for afslørende sådan rigtig at gå ind i debatten om dette forslag.

Jeg føler trang til at gentage, at vi i modsætning til undervisningsministeren må afvise lånene; der er alt for stor en psykologisk barriere at overvinde. Jeg pegede i mit første indlæg på det misforhold, der var

mellem arbejderbarnet og gælden på 80.000-90.000 kr. Den går altså ikke. Vi tror ikke på, at en låneordning fører til demokrati i uddannelserne.

Vi tilslutter os helt ud von Eyben-udvalgets flertal, når det i betænkningen anfører, at en virkelig demokratisering af studietilgangen sikrest opnås gennem stipendiestøtte. Men en sådan stipendiestøtte kan systemet altså, som vi har hørt det her, desværre ikke bære. Jeg skulle måske lige for ikke at blive misforstået, eller hvad der nu ellers kan ske, sige, at vores enighed med von Eyben-udvalgets flertal i alt væsentligt indskrænker sig til lige netop dette punkt. Det er en ganske udmærket ting, man dér har fundet frem til. Desværre er det bare ikke fulgt op.

At VS-forslaget afslører samfundets begrænsninger, når det gælder afgørende strukturelle reformer, burde ikke overraske, men det gør det altså alligevel, kan jeg høre. Et demokratisk uddannelsessystem i et bureaukratisk-kapitalistisk samfund, et samfund med store sociale problemer, med lavindkomstproblemer, som vi kender dem, er sikkert en absurditet, men så er det også på tide, at man erkender det, og det er på tide, at man får noget gjort ved det.

Niels Jørgen Nielsen: Det, der kalder mig frem, er hr. Morten Langes tvetydige udtalelser og hentydninger til mine udtalelser før. Jeg vil gerne tilbagevise den insinuation, at jeg skulle have forsøgt at mistænkeliggøre en uddannelsesgruppe. Jeg har klart givet udtryk for, at jeg ønsker at støtte uddannelsesfonden, og at jeg ønsker, at disse midler bruges efter deres hensigt. Jeg kan ikke se rettere, end at hr. Morten Lange ved sine sidste udtalelser her vil gøre sig solidarisk med misbrug af uddannelsesfondet. Jeg finder dette uansvarligt og kan ikke være enig i et sådant synspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de to lovforslag og forslaget til folketingsbe-